Nro 61.

GAZETA KORRESPONDENTA

WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 31. LIPCA ROKU 1798. we WTOREK.

z Londynu dnia 13. Lipca.

Lord *Provoſt z Edimburga* donioſł admiralicyi naszey, iż na brzegach wysp *Szotlandzkich* około *Szkocyi* dała ſię widzieć eſkadra nieprzyiacielſka, którą *Hollendeſką* być, a po części *Francuzką* mniemaią. Wiadomość o tym odebrał sam w naſtępuiącym liście.— „ *Na okręcie Królewſkim Apollo, dnia 3. Lipca.*— Sir. Mam honor donieść WPanu, iż otrzymałem wiadomość o przypłynieniu eſkadry nieprzyiacielſkiey, która teraz między tą wyspą i *Szotlandzkiemi* krąży. Od zachodu tych wysp wypłynął bat ieden rybacki, który za zbliżeniem ſię do eſkadry poſtrzegł, iż ſię z 6. fregat ſkłada, rozumiem, iż są *Hollenderſkie.* Przyłączam tu depesze do admiralicyi, które milordzie zechcesz iak nayspiesznicy iey odeſłać. Halkett,,— Do wszyſtkich portow brzegow tamteyszych rozeſłana zoſtała wiadomość o ukazaniu ſię wspomnioney eſkadry; do flotty *Baltyckiey* popłynął także z tym donieſieniem ieden ſtatek.— Rząd odebrał wiadomości mało obiecuiące od admirała *Nelſon.* Pewną ieſt rzeczą, iż tak miniſtrowie iak *Wſchodnio-Indyiſka* kompania, względem wschodnich naszych poſſeſſyow w niemałey ieſt obawie. Lec nie można w tey mierze głoſić pewnego, to tylko ieſt nie zawodna, iż lord *Hobard,* który dopiero z *Madras* przybył, bardzo zatrważaiące względem *Tippo-Saiba* przywiozł wiadomości. Zdaie ſię iż w *Indyach* zanoſi ſię na woynę daleko krwawszą i zaciętszą, niż ieſt ta, którey z *Irlandczykami* doznaiemy. Rząd zaczyna teraz wysyłać kuryerow lądem do *Indyow.* Pisma oppozycyine potwierdzaią wiadomość, iż rząd bardzo nieprzyiemne z *Indyow* odebrał donieſienia.— Armaty, karabiny, które zakupił kawaler *Almeida,* miniſter *Portugalſki* wyſłano z tąd do *Portugalij.*— Mowią, iż trzy regimenta z załogi *Gibraltarſkiey* wkrótce popłyną do przylądka *Dobrey Nadziei,* zkąd wyſłane będą dwa regimenta do *Indyow Wſchodnich.*— Pisma oppozycyine zawieraią w sobie smutne wiadomości o naszych osadach w *Indyach,* i że *Tippo-Saib* ſposobi ſię do rozpoczęcia krokow nieprzyiacielſkich.—Oczekuiemy z niecierpliwością na wiadomości z srzodziemnego morza.— Kawaler *Islets* emigrant, który tu założył fabrykę ſłomianych kapeluszow, wziętym zoſtał do więzienia za mowy rewolucyine.— Aſſekuracya w *Filadelſij* nie chce już teraz zapewniać żadnego okrętu i ładunku przeznaczonego do portow *Francuzkich.* Ob. *Dupont,* który tam przybył dla obięcia po Ob. *la Tombe* urzędu konsula generalnego, nie zoſtał w tym charakterze uznanym od prezydenta ſtanow ziednoczonych, powraca przeto nazad do *Francyi.*— Oſtatniego piątku zaczął ſię nowy podatek od wchodu i wychodu towarow. Żaden okręt nie może płynąć bez konwoiu do portu obcego, w przypadku przeciwnym aſſekuracya upada, a na okręt nałożona ieſt procz tego wielka kara. Podług dawnych billow względem cudzoziemcow wyięci zoſtali z pod tego prawa obcy kupcy i cudzoziemcy, którzy przed r. 1792. do *Anglij* weszli, podług nowego iednak aktu parlamentowego, wszyscy cudzoziemcy bez wyięcia, czy to kupcy czy innego ſtanu w iakimkolwiek czaſie przybyli, mianowicie zaś ſłużący zagraniczni, obowiązani są podać magiſtratowi imiona swoie, i interess, za którym do kraiu przybyli. Szczegulnie tylko biſkupi *Francuzcy* w *Anglij* bawiący, z pod tego prawa wyiętemi zoſtali.— Zdrowie *Pitta* codzień ſię bardziey polepsza. Doktorzy radzą mu, aby ile możności naymniey w mieście przemieszkiwał.— W *Jarmouth* w zabranym okręcie znaleziono beczki, na których wierzchu znaydowały ſię młynki do kawy spodem zaś pałasze z napisami *wolność i rowność*— *Zwycięztwo albo śmierć.*

Donoszą z *Filadelſii,* iż uczyniona na kongressie przez Pana *Foſter* propozycya, *ażeby Traktaty między Stanami Ziednoczonemi i* Francyą *zawarte, były uważane za nieobowiązuiące, z przyczyny iż ſą przez* Francyą *zgwałcone,* zoſtała tylko 42. przeciw 41. giosom odrzuconą. Wszakże wniosek ten znowu za 14. dni będzie wzięty pod decyzyą. Gdy nawzaiem Pan *Blount* wnioſł, ażeby upowszechniaiąc tę czynność, uznać rownie za nieważne traktaty *Stanow Ziednoczonych z Anglią,* z powodu iż tak *Anglicy,* iako i *Francuzi* zatrzymuią okręty *Amerykańſkie,* propozycya ta zoſtała odłożoną do tego czasu, póki nie naſtąpi decyzya względem pierwszego wnioſku.

Wiadomości *Irlandzkie* o żadnym ważnym nie donoszą zdarzeniu. Podług prywatnych liſtow, zwycięztwo nad buntownikami w Hrabſtwie *Wicklow* odnieſione, miało być nierownie znacznieysze niż z początku mniemano; liczbę pobitych do 700. a niektórzy do 2000. ludzi rachuią. Mało ieſt takich, którzyby chcieli korzyſtać z przebaczenia, które im Vice-Król *Irlandzki* przyrzeka. Liczne korpusy cofnely ſię między góry, bagna, i na trudne do przyſtępu mieysca, gdzie ſię okopuią, i zdaią ſię oczekiwać na przyobiecane sobie od *Francuzow* poſiłki, ale będą oni otoczonemi przez nasze woyſka, które ich zapewne do poddania ſię przymuszą. Lord *Cornvallis* znioſł barbarzyńſki zwyczay knutowania dla przymuszenia więźniow do wyznania przeſtępſtwa.— Liſty inne pomimo zwycięztwa GG. *Needham i Duff,* nad insurgentami w *Wiklow,* okazuią nową obawę, głosząc, iż liczba insurgentow ieſt ieszcze bardzo wielka. Zdaie ſię także iż G. *Lake* nie na próżno znowu wyiechał do *Wiklow* z iednym korpusem dragonii. Na pulnocy spokoyność zdaie ſię być zupełna. Rzecz dziwna, że miaſto *Wexford* ſiedliſko insurgentow pierwsze było, które ſię *Anglikom* w r. 1170. poddało. Od tego czasu było miaſtem głownym *Irlandyi.* Jeszcze ſię lękamy o spokoyność hrabſtwa *Wexford.*— Nic smutnieyszego iak poſtać teraznieysza *Irlandyi,* tam gdzie ieszcze panuie spokoyność, nagle powſtaie rewolucya, a tam gdzie ona ieſt przytłumioną, nic widzieć nie można iak okropną puſtynią.— Jakich sztucznych podſtępow używaią insurgenci dla pozyſkania ammunicyi, okazuie ſię z naſtępuiącego przypadku. Nie dawno w *Dublinie* przytrzymano woz naładowany na pozor workami z mąką, na których ſiedziały dwie wieśniaczki, a drugie dwie szły przy wozie. Za otworzeniem workow znaleziono ie napełnione prochem i kulami.

z Paryża dnia 13. Lipca.

Dyrektoryat Wykonawczy mianował Ob: *Hatry* teraźnieyszego Generała kommenderuiącego armią *Moguncką,* naywyższym kommendantem woyſk *Francuzkich* znayduiących ſię w kraiach Rzpltey *Batawſkiey,* na mieysce Generała *Joubert.* Przez drugą Rezolucyą Dyrektoryat mianował Gen: *Joubert,* Generałem kommenderuiącym armią *Moguncką* na mieysce Gen: *Hatry.*— Zapewniaią, iż fregata *Sekwana,* która z powodu ſtoczoney bitwy, uderzyła o ſkały przy wyspie *Rhe,* odwozi do *Francyi* znacznieyszych Naczelnikow zgromadzenia kolonialnego *wyspy Francuzkiey,* którzy ztamtąd wyiechali nie wiedząc o zdarzeniu 18. fructidora (4. Września), między niemi znayduie ſię *Barbé-Marbois* brat deportowanego; i Julian *Barbé* dawny Porucznik Królewſki, który ułożył i podpisał adress zgromadzenia kolonialnego. Obydwa zaś byli tworcami rozkazow, odrzucaiących Reprezentantow Rządowych. Oryginały tych rozkazow, maią ſię znaydować w Dyrektoryacie. Margrabia de *Sercy,* baron *la Morliere,* de *Magallon,* baron de *Malartie,* z których każdy oświadczył na pismie, iż nieuznaie kommissarzow Rządowych, oddali PP. *Barbé* swoie papiery do *Villaret-Joyeuse, Vaublanc* etc. teraz deportowanych.— Podroż powietrzna Ob: *Garnerin* i Obywatelki *Henry* z placu *Mousseaux,* iak naylepiey ſię udała. Młoda Obywatelka wielką o sobie wzbudziła troſkliwość. Wſzyſtkie kobiety lękały ſię o nią; ona zaś zupełnie była spokoyną. Okrążyła wpród kilka razy ten plac, nim ſię w górę wznioſła. Ob. *Lalande* odprowadzał ią do podrożney łodki. O 8. godzinie i 19. minutach balon był puszczony, w 8. minut przebili ſię przez obłoki, i zaczęto ich tracić z oczu. O 8. godzinie i 40. minutach widziano nagłe ich spuszczanie ſię do *Dugny* o 5700. sążni na pułnoc od *Mousseaux.* Barometr zniżył ſię na 8. calow, co pokazuie, iż ſię wznieśli na 1460. sążni wysokości. Podrożni ci niedoznali innego przypadku nad ten, iż iako podeyrzani zoſtali aresztowanemi przez agenta Municypalności, w mieyscu swego spuszczenia, który im naganił odprawianie podroży powietrzney bez zwykłego w należytey formie paszportu, rozumieiąc ich bydź emigrantami uciekać zamyślaiącemi.

Czytamy w Redaktorze pod artykułem. — *Rożmaite okoliczności*— naſtępuiącą myśl. „ Honor i nieśmiertelna chwała tym żołnierzom, którzy rzuciwszy na piękne *Włoſkie* grunta naſiona wolności, powróciwszy na swoie podſtawy posągi *Brutusa,* zaprowadzą ſtałą szczęśliwość do tych niegdyś świetnych narodow, w dalszym czaſie zgnuśniałych. Jeżeli moralny klucz wolności *Włoſkiey* znaydował ſię w *Rzymie,* klucz fizyczny był w *Malcie. Palladium* zawierało w sobie przeznaczenie *Aten, Maltańſka* ſkała ieſt przeznaczeniem wolności śrzodziemnego morza i handlu.

Od czasu zdobycia *Malty,* mieszkańcy w *Toſkanij* i *Liworno* w względach handlowych sprzyiaią bardzo *Francuzom.* — Chociaż we *Włoszech* odebrano z flotty *Tulońſkiey* liſty pod napisem *armia Nilu,* wszelako mało kto temu wierzy, sądząc to być zaſłoną prawdziwego przeznaczenia flotty. — Szef brygady *Marmont,* adjutant G. *Buonaparte* za zdobycie ſztandaru *Maltańſkiego,* mianowany ieſt od Dyrektoryatu Generałem brygady artylleryi.—Kommiſſarz *Daunan* wyiechał z *Rzymu* do *Neapolu,* niewiadomo, czy z ciekawości oglądania tego miaſta, czy dla uwag nad teraźnieyszym położeniem *Neapolu,* czy nakoniec dla innych widokow. — Fregaty *Braterſtwo* i *Bellona* były iuż na wypłynieniu z *Breſt.* Cztery inne miały ſię udać za niemi. Wſzyſtko okazuie tam wielkie iakieś przedſiewzięcia. Lord *Bridport* wszelako krąży ciągle przed *Breſt.*— Barometr *Paryzki* (mówi *Conservateur*) wſkazuie pogodę dla wielkiey liczby obywatelow, przyiacioł rządu i porządku, wſkazuie szturm dla agentow *Anglij,* emigrantow, rojaliſtow etc. wſkazuie odmianę dla tey klaſſy ludzi, którzy nie pomną na to, iż ieſt potrzeba wzięcia w kluby nieukontentowanych przez surowe śrzodki, i którzy tam upatruią terroryzm, gdzie nowe tylko powody bezpieczeńſtwa widzieć powinni. Wśrzod tych rozmaitych opiniow, zabawa ieſt zawsze bożkiem *Paryżanow.* Teatra, promenady, koncerta i bale, mnoſtwo ludu do ſiebie pociągaią; oſtatnia żegluga powietrzna *Garnerina,* przynioſła mu zyſku 30. tyſięcy frankow — Wydatki Dyrektoryatu na rok 7. podane zoſtały przez kommiſſyą ſkarbową w Radzie 500: do 3,536,000. frankow, z tych sami Dyrektorowie wezmą 756,000., na naprawę ich pomieszkania 815,000., na kancellaryą 315,000., na nadzwyczayne wydatki i dokończenie pałacu dyrektoryalnego 1,150,000., na taiemne wydatki 500,000. Na utrzymywanie także dla Dyrektoryatu kraiowych i zagranicznych gazet i dziennikow, położona ieſt osobna mała summa. —Miniſter morſki ogłoſił znowu 17. nowych zdobyczow, między którami ieden bogaty *Portugalſki* i dwa

Duńſkie okręty znayduią ſię. — Od armij *Neapolitańſkiey*, wiele żołnierzy ucieka do kraiow Rzpltey *Rzymſkiey*. Breye Papiezkie i urządzenia duchowne, nie są iuż tam przyimowane. — Mówią iż Ob. *Lecarlier* złoży urząd miniſtra policyi.— W celu poſtanowienia iednoſtayności miar i wag, Dyrektoryat *Cisalpińſki* wysyła do *Paryża* Ob. *Macheroni* członka wielkiey rady.— W kraiu *Piemontſkim* gdy 700. insurgentow na mocy ogłoszoney amneſtyi powracało do domow, zoſtali otoczeni od 2000. ludzi przebranych w suknie chłopſkie i w pień wycięci.— Ob. *Froſſard* przybył tu w charakterze nowego poſła *Helweckiego*. — Krol *Sardyńſki* oświadczył Rzpltey *Helweckiey*, iż nic bardziey sobie nie życzy, iak żyć z nią w dobrym porozumieniu.— Znaiomy kapitan *Bergeret*, powrócił z niewoli *Angielſkiey*.— Na mocy prawa przez które wyznaczony ieſt fundusz w roku 6. 83. millionow 333,333. frankow, dla wypłacenia długow i pensyow, odbieraią teraz dłużnicy i pensyonowani asygnacye, ktòremi podatki wypłacać będą.

Ob. *Monge* który popłynął z flottą *Tulońſką*, przesyła swoiey żonie naſtępuiący opis: „Na iednym z okrętow naszey flotty, rozdzielono na połowę iednego wołu dla zaſilenia świeżym mięsem ludzi ekwipaż ſkładaiących; z przyczyny upałow druga połowa natychmiaſt ſię zepsuła. Dla ukrycia tego małego nieszczęścia przed ludzmi na okręcie znayduiącemi ſię, za nadeyściem dopiero nocy rzucaią drugą połowę wołu w morze. Jeden z maytkow ſłysząc ią upadaiącą, mniema iż to był człowiek, rzuca ſię natychmiaſt między bałwany wołaiąc: *Człowiek w morzu*. Wkrotce chwyta za nogę wołu, i utrzymuie go wołaiąc o pomoc. Spuszczaią na morze łodzie, i przyprowadzaią do okrętu tego mężnego maytka, niezmiernie swoim zmartwionego błędem. Gdy ſię z tego zdarzenia dosyć na okręcie naśmiano, i rzecz ta iuż była zapomniana, *Buonaparte* dowiaduie ſię o tym tchnącym ludzkością uczynku. Rozkazuie przyprowadzić maytka, zapytuie go ſię w obecności całego ekwipażu, co mu było do tego poſtępku powodem? *Chęć ratowania człowieka*, odpowiedział, *byłby to trzeci któremubym życie ocalił*. *Buonaparte* wyimuie natychmiaſt 60. luidorow, a do tego podarunku nadaie temu maytkowi ſtopień officera. Rozkazuie potym ogłoſić poſtępek i nadgrodę po wſzyſtkich okrętach flotty w pośrzod okrzykow *niech żyie Rzplta*, i przy dzwięku inſtrumentow muzycznych, oświadczaiąc przytym, iż ma nadaną sobie od Dyrektoryatu zupełną władzę wspaniałego nadgradzania za wszyſtkie piękne uczynki.

Wszyſtkich oczy zwrócone są teraz na *Breſt*, 30. okrętow liniowych pierwszey rangi gotowych ieſt do wypłynienia. Za kilka mieſięcy (mòwi *Poultier*) *Anglia* zginie, gdyby nawet dzieſięć razy miała więcey ſiły morſkiey i śrzodkow do obrony, nie będzie podobną dla niey rzeczą oprzeć ſię ſile naszey Muſi opuścić morze śrzodziemne i uwolnić z blokady port *Cadix* i brzegi *Hollenderſkie*. Pod dniem 26. Czerwca donoszą z *Nyia* co naſtępuie. Odbieramy urzędową wiadomość, iż w *Tulonie* ſpoſtrzeżono 14. nieprzyiacielſkich okrętow. Dalszego potym żadnego o tym nie mamy donieſienia.— Piszą z *Hagi*, iż Obywatel *Roberjeot* przez czas krótki bawienia ſię tam swego ziednał powszechny szacunek. Sposob iego mowienia, rady które podawał, i oſtrożne poſtępowanie okazuią, iż ieſt zdolny do prowadzenia nayzawilszych intereſſow.— Ze wszyſtkich donieſień widzieć można, iż flotta nasza nie trzema, ale ośmiu dniami flottę *Nelſona* uprzedza. Mowią iż *Buonaparte* 1000. maytkow *Maltańſkich* zabrał z sobą.— Podług pism *Włoſkich* *Buonaparte* ma w rzeczy samey zamiar osadzenia załogą swoią wysp *Kandyi i Cypru*, a to za zezwoleniem *Porty*, inne zaś dzienniki *Włoſkie* głoszą, iż drugi rapport G. *Buonaparte* będzie datowany z *Konſtantynopola*.— W *Meudon* czyniono nowe doświadczenia z artylleryą, przez które sztuka ta mordercza wcale nowey nabierze poſtaci.— Od dnia 3. Lutego 1795. do dnia 20. Maja 1798. *Fracuzi* odnieśli zwycięztwo w 23. formalnych bitwach i 173. potyczek ſtoczyli. W tych wszyſtkich akcyach poległo i zoſtało rannemi 60,379. nieprzyiacioł, a 173,243. w niewolę doſtało ſię. Zdobyli 44. fortec, a procz arsenałow *Helweckich i Weneckich* 65,437. karabinow, 1,904,853. funtow prochu 1060. wozow ammunicyinych i 198. sztandarow.

Niektóre dzienniki uſkarzaią ſię na poſtrachy, iakie ſtarano ſię rozſiewać z powodu czynionych rewizyi domow. Te trwogi, mówi *Conservateur*, podniecane są tym bardziey przez agentow *Angielſkich*. Smieią oni teraz utrzymywać, iż uwolniono z *Bicêtre* łotrow, iż ci uzbroieni, maią odnowić owe okropne sceny, na które ſię ludzkość uſkarza. Oni to kommiſſyi woienney zaſiadaiącey w *Paryżu*, posyłaią bezimienne liſty, w których znieważaią naypierwsze władze, daią uszczypliwe nagany prawu 19. *Fructidor* (5. Wrześ: 97.) i doradzaią woyſkowym ſkładaiącym ten Trybunał, ażeby nikczemnie opuścili powierzone sobie obowiązk. *Poſtać intereſſow ſię zmieni*, mówili, *żal błędu otrzyma przebaczenie. Przeſtańcie wykonywać to okrutne prawo, lub dzżyicie. Nie ma dla was odpuſzczenia, ieżeli trwać będziecie w waszym uporze*.— Oni to dnia wczorayszego wrzucili w ſkrzynię od liſtow w pałacu pocztowym, liſt z tym podpisem: *Do Obywatela Lecointre-Puyraveau, Rzeznika Rady* 500., na spodzie tego adreſſu daią ſię widzieć trzy lilie z napisem: *Niech żyie Król!* — Są to nakoniec ci nikczemni naywiększych naszych nieprzyiacioł ſzermierze, którzy, gdy nasi baiarze donoszą o wydanym na którego z emigrantow wyroku, wykrzykuią: *Jeſt to tylko pozor dla wygubienia poczciwych ludzi.*

Opisanie dawnych wysp Weneckich *teraz w dzierżeniu Rzpltey Francuzkiey zoſtaiących.*

Pierwsza wyspa *Corſu* dawniey *Corcyra* 70. mil *Włoſkich* długości 30. ſzerokości, a 180 okręgu maiąca, leży naprzeciw *Epiru* o 2. mile od lądu, na samym wniyściu do morza *Adryatyckiego*, przez co bramą iego ieſt nazwana, a ztąd wielką korzyścią, dla nowych iey właścicielow. Jedną ieſt z pomiędzy wysp którey ſtolica może bydź fortyfikacyami mocnemi obwarowaną. Za czasu *Wenetow*, była śrzodkowym punktem ſiły ich morſkiey w *Lewancie*, inne bowiem wyspy szczegulnie do handlu tylko swego używali. Z tego też względu ſtaranność ich iedynie dla *Corfou* okazywaną była. Nie tylko ſtolica, ale nawet obie ſkały port otaczaiące, były wzmocnione. Tu był ſkład wszelkich potrzeb warsztatowych do budowy okrętow, tudzież magazyny woienne i żywności. Po utracie *Kandyi*, *Corfou* była dla nich przedmurzem, w niey znaydowały ſię fregaty i galery Rzpltey, chociaż liczba ich nie wielką była. Lecz za to arsenał *Wenecki* w nędznym był ſtanie. Wiele kosztowało *Francuzow*, nim w *Wenecyi* 2. okręty od 64. armat i 3. brygantyny zdolnemi do wypłynienia zrobili, a to była ieszcze cała potęga morſka. W *Corfou* także magazyny były próżne. Dzieſięć do dwunaſtu częścią okrętow, częścią fregat do morza niezdatnych znaydowało ſię, fortyfikacye były popsute, a 6. do 700. metallowych armat leżało bez lawetow na ziemi. Podobny ſtan rolnictwa i przemyſłu okazywał ſię na wyspie. Powietrze nawet w zimie ieſt łagodne. Oliwa, wino i nayprzednieysze figi są płodami tey wyspy. Liczba mieszkańcow wynoſi do 70,000 powiększey części *Greków*. Podatki czynią do roku 400,000 liwrow. Port ieſt wyborny i obszerny. Może naylicznieyszą przyiąć i zabespieczyć eſkadrę. Znayduie ſię także na wyspie drzewo masztowe i inne do budowy okrętow zdatne. W ſtolicy zwyczaie, sposob życia i ięzyka, powiększey części ſą *Włoſkie*. Na wſi zaś obyczaie i ięzyk *Grecki* dotąd ſię utrzymuie. Nie daleko od *Corſou* widać ruiny dawnego miaſta *Chrysopolis*. Do *Corſou* należy ieszcze *Paxo* wyspa 25. mil obowodu maiąca, i druga pomnieysza *Antipaxo, Fano, S. Demetrius*, i *Merlera*. Na przeciw *Corſou* w *Epirze* leży *Butrinto* wzmocnione od *Wenetow* dla zabespieczenia rybołowſtwa.—

Druga wyspa wielka ieſt *S. Maura* czyli *Leucadia* 30. mil długości, a 16. szerokości, tak bliſko ieſt lądu, że ſię z nim moſtem łączy, soli ma w obfitości, wina, oliwy i innych owocow. Na iednym z iey przylądkow ſtał dawniey ſławny Kościoł *Appollina*. Tu nieszczęśliwa *Sapho* z miłości życie sobie odieła.

Trzecia wyspa *Ceſalonia*, dawniey *Samos* zwana obwodu ma 170. mil *Włoſkich*, ſławna naywybornieyszemi rodzynkami *korynckie* zwanemi. Wina także *Ceſalońſkie* są znaczną handlu tey wyspy odnogą, równie iak wyborne owoce. Mleko, maſło, i sery są tam naywybornieysze, gdyż krowy paszą ſię rozmarynem i innemi ziołami pachnącemi, klima tak ieſt łagodne, że kwiat na drzewach dwa razy do roku kwitnie, a winogrona 4. razy zbierane bywaią. Wśrzód zimy nawet kwitną roże. Liczba mieszkańcow wynoſi do 60,000. Nayznacznieysze miaſto *Ceſalonii*, zowie ſię *Argoſtoli* bliſko ruin dawnego *Cranium*. Port leży między tym miaſtem i *Luxuri*, i może przyiąć do ſiebie flottę od 150 żaglow. Mieszkańcy *Ceſalonij* ſą z pomiędzy *Grekow* naybyſtrzeyszego rozumu, lecz psuią go przez chytre wykręty. O trzy mile widać naprzeciw wyspę *Itakę*, albo małą *Ceſalonią*, maiącą 50. mil *Włoſkich* obwodu, i 3000. mieszkańcow.

Czwarta wyspa *Zante*, u dawnych *Zacynthus*, naprzeciw przylądku *Tornese* w *Morei*. Ma ona 24. mil długości, 19. ſzerokości, a 50. obwodu. Podlega równie iak *Ceſalonia* trzęſieniu ziemi, naywiększym iey płodem są rodzynki *Korynckie*. Zboże przychodzi tam z *Morei*, dokąd mieszkańcy wyspy udaią ſię na żniwa. Znayduie ſię na niey 30,000 *Grekow* żyiących według ſtarożytnych obyczaiow. Port nazywa ſię *St. Nicolas*.

Piąta wyspa *Cerigo* dawniey *Cythera*. To wſławione przez Poetow ſiedliſko leży naprzeciw południowemu cyplowi *Morei*. W ogulności wyspa ieſt teraz nieurodzayną, wydaie iednak nieco wina i oliwy. Pod nowemi posessorami lepiey zapewne użytą będzie, ma dwa porty, z których ieden 50. galerow mieścić w sobie może. Miaſto *Cerigo* leży na wzgorku o 2. mile od portu południowego *Delſino*, 35. mil od *Cerigo* ieſt *Cerigotto*. Okręty przychodzące z *Lewantu* zatrzymuią ſię tu, i biorą potrzebną żywność i wodę. *Cerigotto* leży między *Cerigo* i *Kandyą*, w dawnych czasach zwało ſię *Aegilia*. Obie te wyspy są kluczem do morza *Egeyſkiego* i handlu *Lewanckiego*.

Szoſta poſſeſſya ieſt *Prevozza* i *Vonizza*, dwa powiaty na ſtałym lądzie w *Epirze* na gruncie *Tureckim*. Territorium *Prevezzy* ma okręgu 6. mil. W bliſkości iey widać zwaliſka dawnego miaſta *Nicopolis* wyſtawionego przez *Auguſta*. *Vonizza* ważne ieſt przez doſtarczanie w obfitości drzewa do budowli.

Przez zaięcie tych wysp *Francuzi* są teraz panami całego handlu *Lewanckiego*, i maią wielki wpływ do morza *Adryatyckiego*. Mogą, kiedy zechcą zagrozić *Neapolowi* i *Sycylii*. Maią nawet wſtęp do ziemi *Tureckiey* i mogą wkroczyć do niey albo iako przymierzeńcy, albo iako nieprzyiaciele, w równym sposobie mogą zaiąć *Moreę* lub *Kandyą*. Nie zaniedbaią oni zapewne ile możności, potęgę swoią w tych okolicach zabespieczyć. A ponieważ od poſſeſſyi *Corfou*, zawiſły wszelkie inne possessye tych okolic, obrocą więc całą ſtaranność swoią na wzmocnienie tey wyspy, i podźwignienie tamteyszey marynarki, aby czy to odpornie, czy zaczepnie plany swoie dzielnie uſkuteczniać mogli. Ztąd podane były proiekta do założenia fortyfikacyow w *Buthrotum*, *Parga*, *Prevezza* i *Vonizza*, i osadzenia ich przyzwoitą artylleryą.

z Strażburga dnia 16. *Lipca.*

W armij *Moguckiey* widzieć ſię daią wielkie poruszenia. Liczne korpus woyſk *Francuzkich* ma ſię przeprawić na prawy brzeg *Renu*, dla założenia tam obozu. Nad wyższym *Renem* niektore pułbrygady pod kommendą Generała *Leſebvre*, zaczynaią ſię w ieden korpus gromadzić.

z Hagi dnia 17. *Lipca.*

Garnizon tuteyszy *Francuzki* obchodził z wielką okazałością uroczyſtość dnia 14. Lipca. G. *Joubert* dawał z tego powodu wielki obiad, na który zaproſił wszyſtkich officerow sztabowych *Hollenderſkich*. W tymże dniu wypuszczeni zoſtali na wolność więzieni od 22. Stycznia reprezentanci, procz OOb. *Marle-von-Zwoll*, *Beyma von Leuwaarden*, i członkow dawney kommiſſyi intereſſow zagranicznych *Bikker* i *Hahn*. Uwolniono także wszyſtkich aresztowanych na dniu 12. Czerwca procz *van Leuven*, *Boſk*, *Vonk*, *Rosebeld*, *Cateau*, *i de Beere*,— Uzbroienie flotty w *Texel* szybko idzie, posyłaią do niey po 4. ochotnikow z każdey kompanii woyſka *Francuzkiego* poſiłkowego.— W *Rotterdamie* spuszczono znowu z warsztatu nowy okręt liniowy *Neptun* od 68. armat.

z Kopenhagi dnia 17. *Lipca.*

Przybyła na dniu 9. druga eſkadra Roſſyiſka od 6. okrętow liniowych pod kommendą admirała *Kruze* ſtoi

na kotwicach w *Kidge-Bucht*, i oczekuie iak mowią, na niektóre ieszcze okręty liniowe i fregaty.

z Konstantynopola dnia 10. *Czerwca.*

W okolicach *czarnego morza*, wszystko iest w spokoyności. Zadne tam okręty ani *Tureckie*, ani *Rossyiskie* w tym roku krążyć nie będą. W portach *Rossyiskich* wszystkie prawie okręty są rozbrcione, i fałszywą było wieścią, iakoby flotta *Rossyiska* z morza *czarnego* na *śrzodziemne* przeznaczoną była, i że tam iuż popłyneła.— Od kommendantow *Archipelagu*, *Morei*, i innych okolic przybyło tu wielu kuryerow, którzy odprawili konferencye z ministrami *Tureckiemi.* Wysłanie ich ściągało się iak mówią, do wypłynioney flotty *Tulońskiey.* Posłano powtórnie obszerne instrukcye do kommendantow wspomnionych okolic, mianowicie do Baszow *Morei* i *Maccedonij*, aby mieli się na wielkiey ostrożności. *Porta* zdaie się mieć nieiaką obawę względem tych prowincyow, w których zasady rewolucyine wielu maią stronnikow.— Temi dniami był tu wielki pożar, w którym przeszło 3000. domow spłoneło. Wielu podpalaczow schwytano i uduszono.— Z postępowania *Kapitana Baszy* teraznieyszego *Seraskiera* pod *Widdynem*, Sułtan bardzo nie iest kontent. *Basman-Oglu* odebrał woysku iego wiele bateryow, w których znaczne zdobył ammunicye. Mowią tu iuż publicznie, iż *Kapitan Basza* iest dobry marynarz, ale niezdatny do kommenderowania wielką armią na lądzie, i nie umie ziednać sobie w woysku ani miłości, ani poważenia.

z Ratyzbony dnia 10. *Lipca.*

Seym stanow *Szwabskich* został zalimitowanym. Nakaz w tey mierze przyszedł sztafetą. W nakazie tym iest wyrażono: iż zgromadzenie z przyczyny przeszkod widzieć się daiących, musi być do dalszego czasu odłożone, a gdy zachodzące okoliczności uprzątnionę zostaną, wiadomość stanom dana o tym będzie. Nie wiadomo iaki był powod do tak nadzwyczaynego postępku.

Od granic Austryackich dnia 17. *Lipca.*

Cesarz Jmć wydał rozrządzenie, aby każdy wydawca pisma nie poddanego pod cenzurę, któryby śmiał drukować one za granicą z fałszywym napisem mieysca kraiowego, gdzie iakoby z druku wyiść miało, ukaranym został na zapłacenie Czer: Zł. 25. a w przypadku niemożności wypłacenia, na areszt w tey mierze stosowny. Gdyby zaś treść xiążki była obrażaiącą rząd postanowiony, naowczas oddzielna kara podług praw wymierzoną być powinna.— Z *Liworno* pod d. 4. Lipca donoszą, iż na dniu 30. Czerwca przybyła tam brygantyna *Francuzka z Tulonu*, i wysadziła na ląd wielu officerow sztabowych *Francuzkich.* Ci zabawiwszy przez kilka dni w *Liworno*, puścili się daley w podroż lądem, a brygantyna nazad odpłynęła. Na dniu 1. Lipca przybyła fregata *Angielska Talia*, która na dniu 16. wypłyneła z *Gibraltaru.* Na dniu 3. przybył statek *Grecki*, który na d. 19. z pod *Malty* wyszedł pod żagle. Doniosł nam, iż Generał *Buonaparte* zostawił w *Malcie* 5000. woyska i 4. fregaty.— *Hiszpański* okręt przybył na d. 5tym do *Triestu.* Podług powieści kapitana flotta *Angielska* z 15. okrętow liniowych i 10. fregat złożona, na d. 20. weszła do *Messyny*, i po trzydniowym tam bawieniu daley popłyneła. Postrzegł także konwoy od 30. żaglow przy przylądku *Sta Maria*, i zdawał mu się być *Neapolińskim*— Chodzą tu pogłoski o śmierci *Basmana-Oglu*, o rozpoczętey woynie *Tureckiey* etc. lecz wiadomo iak pogłoski o śmierciach i woynach mylne często bywaią. Zdaie się teraz byé pewnością, iż dwor Cesarski wszystkie zatargi swoie w dobrym sposobie ułoży z Rzpltą *Francuzką.*

z Frankfortu dnia 14. *Lipca.*

Czytamy w iednym z pism *Francuzkich* co następuie: Zdobycie *Malty* staie się powodem wszelkiego rodzaiu wnioskow. Pamiętno iest, iż Admirał *Richery* od 8. miesięcy wypłynął z portu *Bresteńskiego* z 6. okrętami liniowemi, niedaiąc naymnieyszego śladu o mieyscu swoiego przeznaczenia. Od tego czasu zdawał się bydź zupełnie zapomnianym. Dziś dowiaduiemy się, iż płynął około przylądka *Dobrey nadziei*, i udał się do *wielkich Indyow* dla negocyowania z *Tippo-Saibem*, i uczynienia przygotowań stosownych do dalszych zamiarow Generała *Buonaparte.*

z Rastad dnia 15. *Lipca.*

Dnia 12. t. m. Hrabia *de Metternich* oddał Deputacyi Rzeszy notę w następuiącey osnowie: „Kommissya Cesarska wziąwszy na uwagę *Conclusum* Deputacyi Rzeszy, pod dniem 6. t. m. odpowiedaiące na notę Ministrow pełnomocnych Rzpltey *Francuzkiey* pod dniem 4. Messidor (22. Czerwca), potwierdza ie pod następuiącemi warunkami: 1.) Iż co się tycze nadgrod za utratę zyskownych wszelkiego rodzaiu praw, których używała niepodległa szlachta Rzeszy, nie ma się rozumieć, ażeby te nadgrody w iakimkolwiek bądź sposobie gruntować się miały na wydanych dowodach nabycia tych praw, ale iż wspierać się będą tak iak dla stanow Rzeszy, na prostym okazaniu possessyi, i utracenia.— 2.) Iż obmyślone będą sposoby przyzwoitego nadgrodzenia podatku, którego stan rycerski zostanie pozbawionym, a który iest przeznaczony na utrzymywanie iego godności i iego exystencyi, iako też za obowiązki które na siebie przyiął.— Na mocy approbacyi w tym sposobie wytłumaczoney, osnowa *Conclusum* Deputacyi Rzeszy była podana Ministrom pełnomocnym Rzpltey *Francuzkiey.* Przytym legacya *Francuzka* nadgrodziła tak długo trwaiącą niedokładność, przez złożenie zupełnego pełnomocnictwa. Z resztą, negocyacye są teraz tak daleko posunięte, i trudności do załatwienia są takiey natury, iż będzie przyzwoitością rozpocząć konferencye, skoro tylko legacya *Francuzka* złoży stosowną notę, tak ażeby przez propozycye i słowne oświadczenia które nawzaiem będą czynione, kommunikacye Deputacyi mogły być przygotowane i przyspieszone. Gdy i Ministrowie pełnomocni Rzpltey *Francuzkiey* są tego samego zdania, Kommissya Cesarska oczekiwać będzie na rychłą decyzyą Deputacyi Rzeszy, względem mieysca i kształtu tych konferencyow. Byłoby także nie od rzeczy oznaczyć dokładnieyszym sposobem zasady wypływaiące z ducha teraźnieyszych negocyacyow i z samey natury rzeczy, podług których Deputacya zamyśla postępować, dla wzaiemnego oznaczenia tego, co się ma rozumieć przez przyległości krajow duchownych."

Dnia 17. *Lipca.*

Rezolucya Dyrektorytu Wyk: przez którą się Ob. *Roberjeot* legitymował, iest pod dniem 22. Prairial (22. Czerw.) w następuiącey osnowie, *Dyrektoryat Wyk. stanowi* 1) *Ob.* Roberjeot *Minister pełnomocny Rzpltey* Francuzkiey *przy Rzpltey* Batawskiey, *mianowany iest pełnomocnikiem Rzpltey* Francuzkiey *przy kongresie* Rastadskim *wraz z OOb.* Bonniers i Jean Debrie. 2) *Ob.* Champigni-Aubin *sekretarz Legacyi* Francuzkiey w Hadze, *przez cały czas znaydowania się Ob.* Roberjeot *przy kongressie* Rastadskim, *odbywać będzie obowiązki sprawuiącego interessa Rzpltey* Francuzkiey, *przy Rzpltey* Batawskiey.

Dnia 13. Deputacya Rzeszy odprawiła 51. sessyą. Zastanawiała się nad notą, w którey minister pełnomocny Cesarski proponuie konferencye i słowne kommunikacye. Mowią iż na przyszłey sessyi deputacya postanowi sposob iakim się te konferencye odprawiać maią.

Dnia 14. przeieżdżał tędy do *Paryża* kuryer *Turecki.* Podróż iego była iak nayspiesznieysza, co się każe domyślać, iż wiezie nader ważne pisma.—Dnia wczorayszego przybył tu kuryer *Francuzki*, który oddawszy depesze ministrowi Rzpltey *Francuzkiey*, udał się w dalszą podroż do *Berlina.*

Dyrektoryat *Francuzki* kazał uwolnić od sekwestru dobra posiadane przez Hrabiego *de Metternich* na lewym brzegu *Renu*; i przyznał mu summę 30. tysięcy Złotych *Ryńskich*, tytułem restytucyi. Zapewniaią, iż nowy Dyrektor *Treilhard* wyraźnie się przyłożył do tey sprawiedliwey rządu *Francuzkiego* czynności, o którą nawet Hrabia *de Metternich* żadnego nie czynił kroku.

Ob. *Roberjeot* obiął mieszkanie w zamku dawniey przez Generała *Buonaparte* zaięte. Po urządzeniach iego zdaie się, iż długo myśli tu zabawić.— Pełnomocnictwo nowe Ministrow *Francuzkich* iest tak rozległe, iż mogą nawet oddzielne pokoie i konwencye zawierać, datowane iest ieszcze w Styczniu.— Wniosek uczyniony przez posła *Mogunckiego*, aby cały projekt pokoiu wziąść pod roztrząśnienie i artykułami go decydować, bardzo się podobał. Zdaie się nawet, iż przyidzie do ustnych negocyacyow między Deputacyą i legacyą *Francuzką.*— Wiadomość o wkroczeniu woysk *Francuzkich* do xięstwa *Wirtemberskiego* iest fałszywą.— Do *Moguncyi* przyszedł rozkaz z *Paryża*, aby fortecę dostatecznie w żywność opatrzyć i na każdy przypadek do obrony być gotowym.

Listy z *Inspruka* donoszą o częstym przez to miasto przeprowadzaniu artylleryi, do kraiow *Włoskich* wysyłaney.— G. L Hrabia *Sporck* po odprawioney podroży dla przeyrzenia kordonu, powrocił do *Inspruka.* Mowią, iż armia *Włoska* ma być powiększona 16. tysięcami ludzi, a armia Cesarska znayduiąca się w *Bawaryi*, 24. tysiącami.

z Bazylei dnia 15. *Lipca.*

Naywyższe Rzpltey *Helweckiey* władze postanowiły, iż mieysce obrad ciała prawodawczego przeniesionym zostanie do innego miasta, domyślaią się, iż miasto *Zurich* będzie na to przeznaczone.

Konsulat *Rzymski* pisał do Dyrektoryatu Rzpltey *Helweckiey* list pod datą 23. Czerwca, w którym wyraża: *Iż iak tylko uwiadomionym został o wcieleniu się Helwecyi do systematu teraźnieyszych Rzeczypospolitych, spieszy się z wynurzeniem swoich chęci dla iey nowych przeznaczeń, przez patryotyczne i braterskie powinszowanie.*

z Hamburga dnia 18. *Lipca.*

Woyna domowa w *Irlandyi* wystawia nam okropne widowisko wszystkich morderstw, iakie tylko furya woienna wydać może. Zemsta zapala umysły obu stron. *Angielski* iednak żołnierz iest okrutnieyszym niżeli obłąkany *Irlandczyk.* Roznoszono po całey *Anglij*, iż insurgeńci w hrabstwie *Wexford* wszystkich protestantow wyrzneli. Tym czasem wiemy z pewnością, iż żadnemu z nich włos z głowy nie spadł, i z schwytanym w niewolą lordem *Kingsborough* obchodzili się z iak naywiększą delikatnością. Jeżeli iakie z strony *Irlandczykow* zdarzy się bezprawie, to przypisać należy kobietom przy nich znayduiącym się, które są bardzo zapalone. Tym czasem kommendanci *Angielscy* nadzwyczayney przykładać muszą baczności, i rzadko się im udaie wstrzymać żołnierzy swoich od palenia domow i tym podobnych okropności.

z Filadelfii dnia 8. *Czerwca.*

Obydwie izby kongressu zatrudniały się trzema nowemi proiektami, ściągaiącemi się do teraźnieyszych okoliczności, i podług zdania Prezydenta i większości, wątpić prawie nie można, ażeby nie miały bydź przyiętemi. Jeden z nich ma w zamiarze wygnanie a nawet aresztowanie każdego cudzoziemca, którego przytomność w stanach Ziednoczonych, Prezydent osądzi być za niebespieczną. Drugiego celem iest sekwestracya wszystkich własności *Francuzkich*, w tychże kraiach znayduiących się. Trzeci zmierza do dania większey dzielności Prawu wymierzonemu przeciw mięszaiącym spokoyność publiczną, tym którzyby w iakimkolwiek sposobie sprowadzali lub sprowadzać chcieli zawady dla śrzodkow które Rząd przedsięwziął, lub przedsięwziąść zamyślał.

Dnia onegdayszego Prezydent kommunikował kongressowi depesze, które od kommissarzow *Amerykańskich z Paryża* odebrał. Donoszą oni, iż Dyrektoryat nim rozpoczął z niemi negocyacye, nalegał o pożyczkę która będzie utaioną dla uniknienia podeyrzeń *Anglii*, dopominał się oraz o przyzwoitą satysfakcyą, za krzywdzące Rząd *Francuzki* wyrazy *Wasingtona* w iedney iego mowie, i w dwoch mowach przez *Adamsa* mianych; i że nie będąc umocowanemi do traktowania w tych okolicznościach, dway z nich, to iest *Marschall i Pinkney*, postanowili poiechać do *Filadelfii*, dla odebrania nowych Instrukcyi.

Brygantyna *Betzy* pod kommendą kapitana *Smith*, przybyła tu z *Ile de France* po 78. dniach podroży, przywiozła z sobą wiadomość, iż dwie fregaty *Francuzkie* bombardowały *Madrass* i znacznie uszkodziły to miasto; Zapędziły potym na skały ieden okręt kompanii *Indyiskiey*, którego ładunek był oszacowany 400,000 dollarow; Schwytały także okręt *Pigot* pod banderą *Duńską*, lecz naładowany dla *Anglii*, rownież 400,000 dollarow wynoszący.— W *Ameryce* pułnocney od 15. miesięcy popełniono więcey zaboystw, kradzieży, gwałtow etc. niż w siedmiu latach poprzedzaiących. Pisma nasze codziennie donoszą o oburzaiących przykładach rozwiozłości, do iakieyśmy w tych czasach przyszli.— Piszą z *Nassau*, iż z 2000. osob, którym w ostatnim miesiącu ospę na tey wyspie szczepiono, iedna tylko umarła, to iest ma-

ły murzynek, który iuż był chorowitym. Z dziesięciu zaś osob, które miały naturalną ospę; umarły cztery.

z Liworno dnia 6. Czerwca.

Eskadra *Angielska* pod kommendą admirała *Nelson* dnia 20. przeszła około *Messyny*. — Dnia 2. tego miesiąca iedna fregata *Angielska* od 36. armat rzuciła kotwicę około 10. mil od naszego portu. Wypłyneła ona z' *Gibraltaru* d. 16. Czerwca. Odebraliśmy od niey wiadomość, iż za cieśniną znayduie się konwoy składaiący się z statkow kupieckich *Danii i Szwecyi*, eskortowany od wielu okrętow woiennych tego narodu, i przeznaczony do *Liworny* i innych portow *Włoskich*.— Los Rzeczypospolitey *Lukańskiey* staie się codziennie bardziey wątpliwym. Mowią, iż woyska *Cisalpińskie* są w poruszeniu dla wkroczenia do iey kraiu.

z Medyolanu dnia 7. Lipca.

Woyska *Cisalpińskie* składaiące kordon wzdłuż granic *Piemontu*, zaczynaią do dawnych swoich powracać stanowisk.— Los przeznaczył Ob: *Containi - Costabili* na wyiście z naszego Dyrektoryatu. Obiedwie Rady odprawiaią dziś nieustaiącą sessyą dla wyboru nowego Dyrektora.— Donoszą z *Brescia*, iż woyska *Francuzkie* i *Cisalpińskie*, które się w tym mieście i iego okolicach znayduią, odprawiały rewią pod kommendą Gen: *Sauret*.

Proklamacya Gen: *Brune* w ostatnich dniach miesiąca Czerwca ogłoszona, zawiera w treści: Iż gdy *Tolentyński* Traktat pokoiu, przez zawoiowanie Państwa Kościelnego uchylonym zostaie, i gdy przez Traktat między Rzpltą *Francuzką* i Rzpltą *Cisalpińską* zawarty, to tylko *Cisalpinom* zostało ustąpione, co w owym czasie do Papieża należało. Z tego powodu Opactwa, Przeorstwa, kommenderye i inne dobra Kościelne w bywszych Legacyach *Bononii*, *Ferrary* i *Romanii*, których do dnia 1. Germinal (21. Marca) Rzplta *Cisalpińska* nie obięła, są ogłoszone własnością Rzpltey *Francuzkiey*. Przełożony nad przedażą dóbr Narodowych, ma włożony na siebie obowiązek zasekwestrowania tych wszystkich własności Rzeczypospolitey.

z Turynu dnia 2. Lipca.

Wspomniana w przeszłym numerze Proklamacya Królewska pod datą 19. Czerwca, ogłoszoną została w następuiącey osnowie.— Karol Emanuel etc. etc. Po tych wszystkich łaskawości Królewskiey dowodach, którémiśmy iuż wezwali zbiegow i insurgentow chcących opanować pograniczne nasze Prowincye, ażeby się do swoiey powinności wrocili, teraz skłoniliśmy się, szczególniey przez wzgląd na Rzpltą *Francuzką*, która w tey mierze użyła swoiego pośrednictwa, dla udzielenia im zupełney i powszechney amnestyi, z następuiącemi ostrzeżeniami za zdaniem Rady naszey.

1. Daiemy zupełną i całkowitą amnestyą wszystkim tym bez różnicy, tak poddanym iako i cudzoziemcom, którzy wyraźnie lub ubocznie przykładali się do wszczęcia w naszych kraiach insurrekcyow, lub którzy w przeszłych czasach z powodu swoich zdań politycznych, zostali pociągnieni do kryminalnych processow.

2. Z tego powodu rozpoczęte processa, iako też wydane iuż w tey mierze wyroki, zostaną zniesione: będą nayprzod wypuszczeni na wolność ci, którzy z tych przyczyn byli aresztowani, i wszystkie dalsze sądowe rozprawy maią zupełnie ustać.

3. Obwinieni o inne występki, nie wyłączaiąc dezercyi, będą także używać dobrodzieystwa tey amnestyi w okolicznościach wyżey wyrażonych, zachowuiąc dyspozycye Prawa dla wszystkich innych przestępstw.

4. Ci iednak, którzy na złe używaiąc tey naszey łaskawości Królewskiey powtornie dopuszczą się tego występku, będą podług surowości praw karanemi.

5. Ci którzy zechcą osiadać w obcych kraiach, wolno im będzie sprzedać swoie dobra i sprzęty, które się w naszych kraiach znayduią, i wartość ich gdziekolwiek przenieść, pomimo powszechnych urządzeń konstytucyi, które w tey mierze uchylamy, chcąc nadto ażeby tak ruchome, iako i nieruchome ich dobra pod sekwestrem lub konfiskatą będące, zostały im powrócone.

6. Wyznaczemy osobną delegacyą dla poznania tych, którzy podług Art. II. i III. maią być na wolność wypuszczonemi. Processa pozostałych w więzieniach, oddane będą należytym sędziom etc. etc.

z Warszawy dnia 31. Lipca.

Stosownie do Obwieszczenia umieszczonego w 59. numerze tey Gazety, Osoby niżey wyrażone stawić się maią na dzień 15 przyszłego miesiąca u Kommissarzow N. *Imperatora wszech Rossyi*, dla odebrania dwu-miesięczney zaległey pensyi, iaką odbierali od ś. p. *Stanisława Augusta* Króla *Polskiego*.

Xże Kazimierz Poniatowski. — JP: Konstancya Tyszkiewiczowa. — Ludzie Xcia Jozefa w Warszawie. — JPani Lullier. — Tomatis. — Kenigsfels. — Kanoniczka Poniatowska. — Roch Poniatowski. — Jan Poniatowski. — Wincenty Poniatowski. — Dyonizy Poniatowski Generał. — Pensya młodemu Poniatowskiemu u S. Benona. — Przeuski. — Deszert przez Krassowskiego. — Kiciński przez niego. — X. Stankiewicz — Karaś sekretarz — Politalski — Wilczewski. Rozniewski — Bastyan — Watson — Ustrzycki — Pęczkowski. Kłossowski. — Szneker. — Fontana Murgrabia zamku Warszawskiego. — Susson. — Jan Tapicer. — Parobek tapicera. *Szambellanowie*: Gaszyński, Comelli, Giedroyc, Lesseur, Strzębosz. — *Kamerjunkrowie* Szymanowski, Jabłoński, Jagniątkowski, Czarnek. — Kossowski ex-podskarbi W. Kor. — Bacciarelli za pensye we Włoszech. — Fryderyk Bacciarelli. — Ryx synowiec. — Russo. — Kapsowie. — Wiesołowski. — Szwanowa — Williamsowa. — Barnawal. — Kownacki kawaler. — Jabłonowska Francuzka. — Gordonowa. Pawłowa Tremo. — Jakubowa Tremo. — Noppowa. Richter. — Crutta. — Szwartz dawny kommissarz solny. — Turner item. — Schesler. — Hugon. — Tański. — Bachmiński. — Koralewski. — Agala w Wiedniu przez Bacciarellego. — Lokmann sekretarz Ghiggiottego. — Za naięcie w domu Karasiowskim, — item w domu Olliego. — Petzold Pisarz magazynu Sołeckiego. — Lemański Pisarz staienny. — Smoczeński murgrabia pałacu Kozienieckiego. — Gruvet murgrabia domu pocztowego. — Tolckmitt stary. — Gugenmus Zygarmistrz. — Bandemer. — Tiré stary Brandmistrz. — Szumski Pisarz kuchenny. — Bojanowicz item. — Hoffmann kamer-lokay. — Burlo Furyer. — Tietz Ogrodnik. — Smoleński stary pisarz fabryk. — Biernacki dozorca zamkowy. — Lokmann kominiarz zamkowy. — Ademski Spritz-mayster. Siedmiu strożow do ognia w zamku. — Czterey lamppucery. Trzech frotterow. — Pietnastu strożow. — Siedmiu strożow przy magazynach Soleckich. — Woszczyński Brief-Träger. Kornaszewski lokay. — Papiński hayduk. — Mrokowski naystarszy foryś. — Baltazary dozorca szorow. — Henczke ditto. Grzegorz stangret z złamaną ręką. — Porembski masztalerz. Władawski stróż przy kredensie. — Troiecki zdroiowy. — Buczew brat hayduka zabitego w roku 1771. — Gattermanowa siostra iego. — Mikulska żona hayduka. — Frankiemberg. — Kalmanson. — Starzy służący Moszyńskiego. — Andrusiewicz stary officer. — Ostrowski Towarzysz kaleka. — Achmetowicz Turek. — Pallawicini Teatyn ślepy. — Chyliński kulawy u Kapucynow. — Murawski stary mularz. — Matusiewicz od Mokronowskiego. — Tepper młody chory. Ollierowa wdowa dozorcy solnego. — Chęcka wdowa sekretarza Kamery. — Minasiewiczowny córki sekretarza Kamery. — Trzy siostry Dessau Kommissarza solnego w Zakroczymiu. — Kleinowa wdowa adjutanta. — Dzierzbiccy sieroty adjutanta. — Ludwikowa wdowa kamerdynera. — Vidaca wdowa Felczera. — Petraszowa wdowa murgrabiego w Łazienkach. — Korzeniewska wdowa. — Torri wdowa murgrabiego pod Blachą. — Sadowska wdowa. — Lemańska wdowa Pisarza przy magazynie Soleckim. — Grodzicka wdowa starego Kipra z 6. dzieci. — Gaiewska wdowa frotera. — Finmanowa wdowa laufra Szweda. — Kornaszewska wdowa zabitego lokaia. — Gumińska wdowa zabitego furyera. — Fiałkowska wdowa zabitego stroża. — Lipińska wdowa pomocnika staiennego. — Grzegorzewska wdowa brifträgera. — Cichocka wdowa stangreta. — Kaffmanowa Pułkownikowa wdowa. — Klipszowa item. — Oelsnitzowa item. — Tyszewska Majorowa wdowa. — Rumińska córka Geometry Szuberta. — Lipińskie córki officera od Ułanow. Tepferowna corka dozorcy w Targowku. — Zakrzewskie siostry. — Starzyńskie siostry — Canalette starsza. — Szarbonelle Woldemar. — Sperleńska staruszka na Pradze. — Baronowa Anhlm. — Jabionowska Boremowska. — Huppe. Beew wdowa, urodzona Leclair. — Albiezow u Dzieciątka Jezus. — Gorska wdowa Pułkownikowa artylleryi Kor: — Choiecka wdowa. — Lipska wdowa Kasztelanowa Łęczycka. — Kamieniecki Generał. — Hiż Generał. — Deybel Generał. — Wodziński Generał od Kadetow. — Byszewski Brygadyer. — Molski Brygadyer. — Michałowski vice Brygadyer. — Troszczycki ex-Brygadyer. — Kochanowski Porucznik. — Haumann Generał. — Krassowski. — Fleury adjutant. Deswott Kapitan. — Choiecki Rotmistrz. — Korycki Tatar. Nowomieyski. — Bacciareli sam. Jemu na różne potrzeby. Ping — Monaldi — Plesz — Lebrun corka — Kubicki — Grismeyer — Gebhard. — Gottlieb Snycerz. — Paderowski — Pertbées — Czapski. — Merlini — Grandis — Albertrandi — Traczykowski Frotter. — X. Łuszczewski. — X. Pražmowski. — X. Bystrzycki astronom. — Mariwal dozorca kopersztychow. Kiliman introligator. — Ptaszek. — Marto. — Folino. — La Fontaine Doktor. — Piotrowski. — Halm. — Tokarski murgrabia w Łazienkach. — Kowalski dozorca. — 4. Frotterow. — 4. Strożow. — Bachmeyer Murgrabia w Belwederze i Rozdrożu. — Mikłasiński stroż przy nim. — Tilla felczer przy Łazienkach. — Krukowski zegarmistrz tamże. Fiszer Kommissarz tamże. — Schuch ogrodnik na utrzymanie orangeryi, ogrodow, Bażantarni, i alley. — Pomorski dozorca Alley. — Bauditz strzelec, dozorca Bażantarni. — Herlitz starszy. — Passer mayster wodney maszyny. — Szynicki.

Różne Prawa łowów, czyli polowania w Departamencie tuteyszym, Kamery J. K. Mości iako to: — 1.) w Intendanturze Wareckiey na gruntach i wydziałach lasow następuiących; to iest na gruncie mieyskim Wareckim, w starey Warce, we wsiach Piasecznie, Wychraczu, Niemoiewicach, na gruncie miasta Góry, Moczydłowa, i Mikowlasa, iako też na gruntach do klasztorow tamecznych należących, wyiąwszy kępę: tudzież na gruntach mieyskich, Goszczyńskich, Bętkowa, Długowoli, Boniewa, Broniszewa, Leczeszyc, Woli, Łęczeskiey, Wulki Łęczeskiey, Lewiczyna, Lipca, na gruntach mieyskich Przybyszewskich, tudzież w Borrowie, Dziarnowie, Dębney Woli, Osiuchowice. — 2) Podobnież w Intendanturze Piaseczyńskiey, iako to: na gruntach mieyskich Groieckich, w Woli Groieckiey, Kukały, Wilkowa, Grabi, Szczurka, Pęchery, Trochowa, Puchałki, Runowa: na gruncie miasta Piaseczna, Januszewie, Łazy, Nowey Woli, Paszeczki, Dawidy, Zgorzały, Podc czynina, Zanie, Jeziorki, Łady, Leszney Woli, Sękocina, Słomina, Dąbrowki, na gruntach mieyskich Tarczyńskich, Komornikow, Rudy, Kołonie, Gąsiedy, Bystrzanowa, Dukow, Woli Przypkowskiey, Przypkow i Skułow, maią być wypuszczone w arędę na trzy lata po sobie idące, to iest: od S. Bartłomieia r. b. do tegoż dnia w Roku 1801. termin licytacyi oznacza się na dzień 15. Sierpnia r. b. Termin ten licytacyiny będzie odprawionym w przytomności osob urzędowych Intendantur wyżey wzmiankowanych, to iest. — Ad 1.) w Konarach przez Intendenta ekonomicznego Woyde; — Ad 2.) w Dąbrowie przez Intendenta Dzierżaw P. *Goerz*. — Okoliczność takowa podaie się zatym do powszechney wiadomości: wzywaiąc tych, którzy maią chęć też łowy dzierżawić, aby się na dniu wzmiankowanym w mieyscach wyrażonych znaydowali, i podali swą offertę do protokułu. — Dan w Warszawie dnia 14. Lipca 1798. Roku.

Kamera J. K. Mci Pruss Południowych Woienno-Ekonomiczna.

DONIESIENIA.

Na fundamencie Rezolucyi N. K. B. dnia 25. Julij roku bieżącego 1798 wyszłey, Administracya Massy JW. Prota Potockiego uwiadomia Publiczność, iż Licytacya Zegarka brylantami i medalionu brylantami kameryzowanych dnia 14. Miesiąca Sierpnia roku bieżącego 1798. w Pałacu *Tepperowskim*, przy ulicy miodowey na pierwszym piętrze, w izbie Deputacyi Massy JW. Prota Potockiego, po obiedzie o godzinie 3. zaczynać się będzie, i takowe effekta naywięcey daiącemu, za gotowe pieniądze w złocie ważnym obrączkowym za poprzedzaiącą approbacyą N. K. B. sprzedanemi zostaną. Dan w Warszawie dnia 31. Julij 1798. Roku.

Administracya Massy po *Schültzowskiey*, uwiadomia Publiczność tuteyszą; Iż z mocy Rezolucyi Nayiaśnieyszey Kommissyi Bankowey, dnia 21. Mca Lipca roku bieżącego zapadłey, na Tabakę Paryzka zwaną (ktorey iest futow 90. (w domu *Tepperowskim*, na ulicy miodowa położonym, w dniach 6. 7. Miesiąca Augusta, tudzież i innych następnych, do póki za gotowe pieniądze currant sprzedaną nie zostanie, odprawiać się będzie Publiczna Licytacya. — Dan w Warszawie dnia 30. Miesiąca Lipca 1798. Roku. — J. Troczynski *Administrator*.

Podaie się do publiczney wiadomości, iż dworek na ulicy Sienna pod Nrem 1491. sytuowany z officyną o iednym piętrze, z piwnicą murowaną i sklepioną, ze stayniami, drwalnią, czyli szopą zamczystą, ze studnią pod dachem i kołem do ciągnienia wody, z ogrodem fruktowym i w nim altaną, hypotekowany, żadnego niemaiący długu, dnia 14. Augusta a. c. o godzinie 9tey z rana w tymże dworku per plus offerentiam w monecie grubey za gotowe pieniądze więcey daiącemu sprzedany będzie.

Antoni Skierski rodem z Witebska z Litwy, który pierwey u JP. Konsyliarza Lachmazowicza około Poznania za pisarza zostawał; dnia 27. Kwietnia roku teraźnieyszego 1798. za ucznia do apteki JP. Stewera tu w Warszawie na Nowym-Swiecie pod Nrem 1309. przystał, dnia 14. Lipca z rana około godz: 9. uciekł, i z moiey komody która niezamknięta była, worek w którym było iedenaście Frid: d'or i siedm Talarow w monecie srebrney ukradł. Podług iego powieści ma lat 17. z spoyrzenia mocny i wesoły wygląda, wzrostu naprzykład 3. cale i 2. strychy maiący, okrągłey i bladowatey twarzy, i troche nieznacznie ospowaty, oczu ciemnych, srzedni i okrągły nos, ieden ząb w śrzodku gorney połowy gęby wypadły maiący, krotkiey szyi, i głowe troche przed siebie noszący, czarnych gęstych i kędzierowatych włosow, ktore w tyle krotkie i niezwiązane są, ieżeli sobie fałszywego harcaba nieprzywiązał. Suknie w ktorych uciekł są: Kapelusz czarny okrągły stary, surdut iasno-brunatny stary i wybladły, kołnierz zielony falbowy, stara biała dymowa kamizelka i spodnie ordynaryine biało-szarawe sukienne i boty podszywane stare. Uprasza się pokornie każdego na honor i sumienie, ktoby tego wspomnionego Skierskiego gdziekolwiek spotkał, lub gdziekolwiek zastał, natychmiast iego do naybliższey zwierzchności lub kommendy oddał, aby on zatrzymany i na mieysce odesłany został. — *Ernst Wolff Prowizor z Apteki P. Stewera w Warszawie.*

Sławne pigułki na wygubienie szczurow i myszy dostać można u P. *Kresowey* w kamienicy *Szubalskich* Nro: 172: prosto krzywego koła. słoik po zł: 2. Taż P. *Krebsowa* posiada sekret wywabienia plam z sukna i iedwabnych lub innych iakichkolwiek materyi.

Kantor tey Gazety iest w Rynku Starego Miasta, w Kamienicy JP. Eberta, pod Nrem 65. na drugim piętrze. — Exemplarz groszy 20.